Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2016

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

An Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 16 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:
2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.
3. NÍ MÓR DUIT TABHAIRT FAOI GACH CEANN DE NA 4 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
Marc ar an bPáipéar	
Bónas as freagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc ar an Dialann	
Móriomlán	

1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán ar na ceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
Nóta: Ní mór don mharc i sraith 3 thuas a bheith cothrom leis an marc sa bhosca 'Marc ar an bPáipéar' thall.	

ROINN 1

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **DEICH** gCINN DEN FHICHE CEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

SNA CEISTEANNA INA nIARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ, NÁ CUIR TIC ACH I mBOSCA **AMHÁIN**. **(Tá 8 marc ag gabháil le gach ceist)**

1. Sampla de mhíorúilt a rinne Íosa ba ea ______________________________

____

2. Cúis amháin le cliseadh pobail is ea ______________________________

____

3. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil an bhaint is mó aige leis an aondiachas? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

AN BÚDACHAS ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐

4. Tá gá le caoinfhulaingt reiligiúnach ionas go mbeidh ______________________________

____

5. Léigh liosta na n-áiteanna oilithreachta agus liosta na reiligiún domhanda thíos. Mar shampla duit rinneadh áit oilithreachta amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige léi. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Áiteanna Oilithreachta	*Reiligiúin Dhomhanda*
Bodh Gaya	An Búdachas
Meidíne	An Chríostaíocht
An Talamh Naofa	An Hiondúchas
Balla an Olagóin	An tIoslamachas
Varanasi	An Giúdachas

	Áit Oilithreachta	*Reiligiún Domhanda*
Sampla:	*An Talamh Naofa*	*An Chríostaíocht*
Freagra:		

6. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn an téarma 'naofa' ná ______________________________

____

7. Dóibh siúd ar baill de thraidisiún reiligiúnach iad, iarmhairt amháin den pheaca is ea _______

____

8. Is soiscéal sionoptach é Soiscéal Eoin. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐

9. Is é atá i gceist leis an misean atá ag pobal creidimh ná ______________________________

____

10. Ó thaobh traidisiúin reiligiúnaigh de, is é atá i gceist le síocháin ná ______________________________

____

11. Léigh liosta na dteideal reiligiúnach agus liosta na reiligiún domhanda thíos. Mar shampla duit rinneadh teideal reiligiúnach amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Teidil Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Easpaig	An Búdachas
Brámain	An Chríostaíocht
Iomámaí	An Hiondúchas
Raibithe	An tIoslamachas
Sangha	An Giúdachas

	Teideal Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*
Sampla:	*Easpaig*	*An Chríostaíocht*
Freagra:		

12. Laistigh de thraidisiúin reiligiúnacha is é atá i gceist le mairtíreacht ná duine atá sásta _______

____

13. Bíonn daonnachaithe saolta ag brath ar fhreagraí reiligiúnacha nuair a bhíonn brí na beatha á cuardach acu. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐

14. Tá tábhacht le ham le machnamh a dhéanamh nuair a bhíonn brí na beatha á cuardach agat mar

____

15. Léigh liosta na n-imeachtaí agus liosta na reiligiún domhanda thíos. Mar shampla duit, rinneadh imeacht amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Imeachtaí	*Reiligiúin Dhomhanda*
Ionradh na nAirianach	An Búdachas
Eacsadas	An Chríostaíocht
Hijra	An Hiondúchas
An Chincís	An tIoslamachas
Oíche Naofa	An Giúdachas

	Imeacht	*Reiligiún Domhanda*
Sampla:	*An Chincís*	*An Chríostaíocht*
Freagra:		

16. Laistigh de thraidisiúin reiligiúnacha is é atá i gceist le bheith morálta ná _________________

____

17. Is é a chiallaíonn an seiteachas ná fuath a bheith agat do dhuine eile mar gheall ar a reiligiún. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐

18. Is céim amháin sa phróiseas í agus cinneadh morálta á dhéanamh, na hiarmhairtí a chur sa mheá. Luaigh a bhfuil i gceist i gcéim **eile** den phróiseas agus cinneadh morálta á dhéanamh.

____

19. Is é a chiallaíonn comhartha ná gníomh, íomhá nó focal a chuireann teachtaireacht shoiléir amháin in iúl. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐

20. Laistigh de thraidisiún reiligiúnach is é a chiallaíonn 'fáidh' ná duine a __________________

____

ROINN 2

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ** CINN DE NA CEITHRE GHRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA A GHABHANN LEO. **(Tá 20 marc ag gabháil le gach ceist)**

Ceist 1. Is fógra é seo ó phobal creidimh.

Nótaí an Pharóiste
Seirbhísí Reiligiúnacha:
Dé Domhnaigh: 10.30 am
I rith na seachtaine: 6.30 pm
Craolta ar an Raidió ar 101.4 fm laistigh de 3 km

Grúpa do Thailte an Pharóiste
Cabhraigh leis na tailte a ghlanadh
Dé Sathairn 10 am
Fáilte roimh bhaill nua

Grúpa um Fhorbairt Creidimh
ag teacht le chéile
Dé Céadaoin
Ionad an Pharóiste
8 pm

Beidh an glaoch deiridh dár 'nAchainí Bosca Bróg' ar siúl Dé Domhnaigh seo chugainn.
Ba chóir na boscaí a fhágáil sa Seomra Cruinnithe faoi 12.30 pm.

Le heolas a fháil — www.Alex @ parishcentre.ie

A. Roghnaigh rud **amháin** ón bhfógra a thugann le tuiscint go bhfuil an chumarsáid tábhachtach don phobal creidimh seo.

(6 mharc)

B. Tréith amháin de phobal creidimh is ea an chumarsáid. Luaigh tréith **eile** de phobal creidimh.

(6 mharc)

C. Tabhair cúis **amháin** a bhfuil an chumarsáid ag teastáil laistigh de phobal creidimh.

(8 marc)

Ceist 2. Is grianghraf é seo de scrín reiligiúnach.

(Foinse http://resources.hwb.wales.gov.uk)

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf a thugann le tuiscint gur scrín reiligiúnach í seo.

(6 mharc)

B. Reiligiún domhanda a bhfuil baint aige le 'ildiachas' is ea — ______

(6 mharc)

C. Luaigh sampla **amháin** de conas a léirítear an t-ildiachas i mór-reiligiún domhanda.

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

Ceist 3. **Is pictiúr é seo bunaithe ar pharabal a d'inis Íosa.**

(Foinse: www.prillycharmin.com)

A. Roghnaigh rud **amháin** ón bpictiúr a thugann le tuiscint go bhfuil sé bunaithe ar pharabal a d'inis Íosa.

____

(6 mharc)

B. Ainmnigh parabal **eile** a d'inis Íosa.

____

(6 mharc)

C. Tabhair cúis **amháin** a d'úsáid Íosa parabail chun teagasc a thabhairt faoi Ríocht Dé.

____

____

____

____

(8 marc)

Ceist 4. **Is líníocht í seo de chód morálta.**

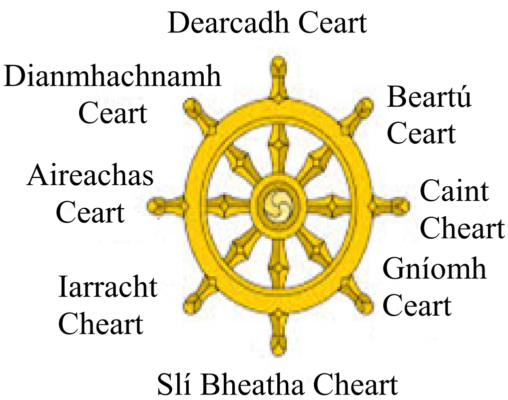

(Foinse: Arna oiriúnú ó www.alittlebitoflight.org)

A. Roghnaigh rud **amháin** ón líníocht a thugann le tuiscint go bhfuil sí bunaithe ar chód morálta.

____

____

(6 mharc)

B. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas agus ainmnigh cód morálta a bhfuil an bhaint is mó aige leis:

AN BÚDACHAS ☐ AN CHRÍOSTAÍOCHT ☐

AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐

AN GIÚDACHAS ☐

Ainm an Chóid Mhorálta:

____

(6 mharc)

C. Luaigh bealach **amháin** a gcabhraíonn cód morálta leis na baill de phobal creidimh.

____

____

____

____

(8 marc)

ROINN 3

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

LÉIGH AN PÓSTAER THÍOS GO CÚRAMACH AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA GO LÉIR INA DHIAIDH :

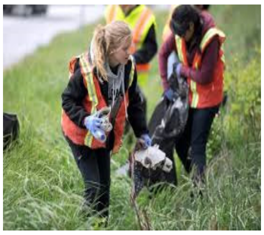

Lá an Chreidimh Ghlais

1 Lá. 1 Urnaí. 1 Ghníomh. 1 Domhan.

AG IARRAIDH AR DHAOINE DE GACH CREIDEAMH PÁIRT A GHLACADH AGUS ÁR SPÁSANNA GLASA A GHLANADH SUAS

'Agus is Eisean (Dia) a rinne sibh in bhur gcomharbaí ar an domhan.' — Córán 6:165
(Foinse: www.theecomuslim.com)

"Tugtar an Domhan seo dúinn mar ghairdín. Nílimid ag iarraidh é a thabhairt dóibh siúd a thagann inár ndiaidh mar fhiántas." — Cairdinéal Peter Turkson COP21
(Foinse: Irish Independent Noll 9 2015)

Cathain: Dé Sathairn 4 Meitheamh 2016
10:00 am go 12:00 pm

Cá háit: Lár an Bhaile

'…is cuid den fhreagracht atá orainn i leith daoine eile ná go gcinnteoimis go mbeidh an domhan a fhágfaimid inár ndiaidh chomh sláintiúil, nó níos sláintiúla, ná mar a bhí sé nuair a fuaireamar romhainn é.' — Dalai Lama
(Foinse: arna oiriúnú ó www.dalailama.com)

'Mura bhfuil ach crann amháin a bhfuil bláthanna agus torthaí air le fáil i sráidbhaile, an meas atá agat ar an áit sin tá sé tuillte aici.'—Mahabharata
(Foinse: www.BBC.co.uk)

(Arna oiriúnú ó from www.greenfaith.org; prezi.com; baylorlariat.com; nwitimes.com)

1. Mínigh i do chuid focal féin bealach **amháin** a dtaispeánann an póstaer seo sampla den mhaoirseacht.

____

(12 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

2. Tabhair breac-chuntas ar conas is féidir an nasc idir gníomhartha agus iarmhairtí a fheiceáil sa phóstaer thuas.

(14 mharc)

3. Déan cur síos ar shampla **eile** den chaoi a mbíonn an mhaoirseacht á cleachtadh ag baill de phobal creidimh sa lá atá inniu ann.

(16 mharc)

4. Mínigh **dhá** chúis a ndéanann pobal creidimh sa lá atá inniu ann an mhaoirseacht a spreagadh.

i.

ii.

(18 marc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

FREAGAIR **CÚIG** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1. POBAIL CHREIDIMH

A. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é atá i gceist leis an téarma 'foilsiú' ná a bheith ar an eolas faoi thoil Dé/faoi na déithe/faoi neach diaga. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐ (8 marc)

b. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a bhfuil staidéar déanta agat air:

AN BÚDACHAS ☐ AN CHRÍOSTAÍOCHT ☐ AN HIONDÚCHAS ☐
AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

Déan cur síos ar shampla de conas is féidir an foilsiú a fheiceáil i scéal an reiligiúin dhomhanda ar chuir tú tic leis thuas.

(12 mharc)

B. a. Téann mór-reiligiúin dhomhanda éagsúla i mbun idirphlé lena chéile chun —

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi a ndeachaigh mór-reiligiúin dhomhanda i mbun idirphlé lena chéile.

i. ______________________________

ii. ______________________________

(12 mharc)

Ceist 2. BUNÚS AN REILIGIÚIN — AN CHRÍOSTAÍOCHT

A. a. Tá eolas stairiúil faoi shaol Íosa Nazórach le fáil i scríbhinní —

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

TACITUS ☐ TOMÁS ☐ TÓIBÍÁ ☐ (8 marc)

b. Mínigh **dhá** chúis a ndéantar cur síos ar na Soiscéil mar dhoiciméid chreidimh.

i. ______________________________

ii. ______________________________

(12 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

B. a. Gheobhaidh tú thíos liosta imeachtaí a tharla tar éis chéasadh Íosa ar an gcrois. Cuir uimhir leis na himeachtaí de réir an oird inar tharla siad trí uimhir 1 a chur leis an gcéad imeacht, uimhir 2 leis an dara himeacht, uimhir 3 leis an tríú himeacht agus uimhir 4 leis an gceathrú himeacht.

Uimhir:	*Imeachtaí a tharla tar éis chéasadh Íosa ar an gcrois:*
	Tógadh Íosa suas ar neamh.
	Líonadh aspail Íosa le cumhacht an Spioraid Naoimh.
	Cuireadh corp Íosa i dtuama.
	Thaispeáin Íosa é féin dá dheisceabail.

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhealach a ndeachaigh aon cheann de na himeachtaí liostaithe thuas i bhfeidhm ar na chéad dheisceabail.

Imeacht:____

i.

ii.

(12 mharc)

Ceist 3. BUNÚS AN REILIGIÚIN — NA MÓR-REILIGIÚIN DHOMHANDA

A. a. Léigh liosta na searmanas reiligiúnach a chomórann tréimhse thábhachtach i saol creidmhigh agus liosta na reiligiúin dhomhanda thíos. Déan searmanas reiligiúnach **amháin** a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda a bhfuil an bhaint is mó aige leis.

Searmanais Reiligiúnacha	*Reiligiúin Domhanda*
Aqiqah	An Búdachas
Bar Mitzvah	An Hiondúchas
Snáth Beannaithe	An tIoslamachas
Shinbyu	An Giúdachas

Searmanas Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*

Freagra: ______________________

(8 marc)

b. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a ndearna tú staidéar air: AN BÚDACHAS ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

Déan cur síos ar a dtarlaíonn le linn searmanais reiligiúnaigh a chomórann tréimhse thábhachtach i saol creidmhigh sa reiligiún domhanda ar chuir tú tic leis thuas.

____

____

____

____

____

____

____

____

(10 marc)

B. a. CRÉ ☐ MACHNAMH ☐

Cuir tic ✓ le ceann **amháin** díobh seo thuas agus déan cur síos ar a bhfuil i gceist sa chineál urnaí seo i gceann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

♦AN BÚDACHAS ♦AN HIONDÚCHAS ♦AN tIOSLAMACHAS ♦AN GIÚDACHAS

______________ ______________________

(*Reiligiún Domhanda*) ______________________

____

____

____

____

____

____

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil an cineál urnaí a ndéantar cur síos air i *gcuid B a)* thuas á chleachtadh ag creidmhigh sa lá atá inniu ann.

i. ______________________________

____

____

____

____

____

ii. ______________________________

____

____

____

____

____

(12 mharc)

Ceist 4. **CEIST AN CHREIDIMH**

A. a. *Íomhá amháin a bhaineann le reiligiún domhanda is ea an íomhá de Dhia mar Chruthaitheoir.* Luaigh íomhá **eile** de Dhia a bhaineann le mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air.

Íomhá de Dhia: __________________ *Mór-Reiligiún Domhanda*: __________________

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil baint ag an íomhá de Dhia a luaigh tú i *gcuid A a)* thuas le reiligiún domhanda.

i. ______________________________

____

____

____

____

____

ii. ______________________________

____

____

____

____

____

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

B. a. Déan cur síos ar thréith **amháin** a bhaineann go háirithe le creideamh linbh.

(10 marc)

b. Mol **dhá** bhealach a bhféadfaí creideamh linbh a spreagadh le forbairt isteach i gcreideamh atá níos aibí.

i.

ii.

(12 mharc)

Ceist 5.	**CEILIÚRADH AN CHREIDIMH**

A. a. Ainmnigh an mór-reiligiún domhanda a bhfuil an bhaint is mó ag ceann **amháin** de na réada reiligiúnacha sna pictiúir thíos leis.

(www.popatstores.co.uk)

Lampa Arti

(www.aliexpress.com)

Bláth Loiteoige

(http://mezuzahstore.com)

Mezuzah

(www.standrewschurchsupply.com)

Coinneal na Cásca

(www.carpetsdubai.com)

Mata Urnaí

Reiligiún Domhanda: ____________ ____________ ____________ ____________ ____________

(8 marc)

b. Mínigh cén fáth a n-úsáideann baill de mhór-reiligiúin dhomhanda sa lá atá inniu ann réad siombalach agus iad ag adhradh. *Réad Reiligiúnach*:________________________

______________________ ____

(Mór-Reiligiún Domhanda) ____

____

____

____

____

____

____

____

(10 marc)

B. a. Déan cur síos ar ghníomh siombalach **amháin** a úsáideann na baill de mhór-reiligiún domhanda chun a gcreideamh a léiriú.

____

____

____

____

____

____

____

____

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

b. Mínigh **dhá** chúis a n-úsáideann na baill de reiligiún domhanda an gníomh siombalach a ndearna tú cur síos air i gcuid *B a)* thuas chun a gcreideamh a léiriú.

i. ______________________________

ii. ______________________________

(12 mharc)

Ceist 6. DÚSHLÁN NA MORÁLTACHTA

A. a. Laistigh de thraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'athmhuintearas' ná athbhunú caidreamh a thit as a chéile. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

FÍOR ☐ BRÉAGACH ☐ (8 marc)

b. Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi a dtugann mór-reiligiún domhanda deis dá bhaill le hathmhuintearas a dhéanamh. *Mór-Reiligiún Domhanda*: __________________

i. ______________________________

ii. ______________________________

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

B. a. Tabhair breac-chuntas ar conas a d'fhéadfadh **dhá** cheann díobh seo a leanas tionchar a imirt ar choinsias duine:

- AN TEAGHLACH
- PIARGHRÚPA
- REILIGIÚN

i. ______________

ii. ______________

(10 marc)

b. Mínigh conas a d'fhéadfadh coinsias feasach cabhrú le duine cinneadh a dhéanamh faoi cad atá ceart agus cad atá mícheart agus cinneadh morálta á dhéanamh aige/aici.

(12 mharc)